

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om överlåtelse av vissa statliga läroanstaltsfastigheter till privata yrkesutbildningsanordnare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om överlåtelse av vissa statsägda läroanstaltsfastigheter till privata yrkesutbildningsanordnare. Med stöd av lagen skall undervisningsministeriet kunna överlåta de fastigheter som avses i lagen till de privata

yrkesutbildningsanordnare som haft fastigheterna i sin besittning för utbildningsuppgiften.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Propositionen hänför sig till den utveckling av läroanstaltsnätet och av huvudmannasystemet för läroanstalterna som verkställdheten av den lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 1998 och den lagstiftning som träder i kraft den 1 januari 1999 förutsätter. Under 1994–1997 övergick de statliga yrkesläroanstalterna huvudsakligen till kommunala huvudmän. Vid utvecklandet av huvudmannasystemet utgjorde kommunalisering det huvudsakliga alternativet. I vissa fall var dock privatisering det enda tillbudsstående alternativet för att säkerställa att den av utbildningsbehovet betingade verksamheten vid en yrkesläroanstalt består. Bl.a. den svenskspråkiga yrkesutbildningen fanns i små enheter utspridd i olika kommuner i dåvarande Nylands län och Åbo och Björneborgs län. I vissa fall ansåg kommunerna ett aktiebolag vara ett bättre alternativ än en samkommun som huvudman för läroanstalten.

I början av 1998 var antalet yrkesläroanstalter 304. Staten är huvudman för fem specialyrkesläroanstalter samt för Sameområdet

utbildningscentral. Samkommuner är huvudmän för 150 yrkesläroanstalter, enskilda kommuner för 97 samt privata för 51.

Vid kommunaliseringen av de statliga läroanstalterna överfördes den statliga fasta och lösa egendom som varit i deras bruk utan vederlag till de kommunala huvudmännen med stöd av lagarna om överlåtelse av vissa statliga läroanstalters fastigheter till kommuner eller samkommuner (329/1994), (1094/1994), (917/1995), (1334/1995), (441/1996) samt (1116/1997). Under tre år fastställde statsrådet genom särskilda principbeslut, som innehållsligt överensstämde med varandra, de villkor som skulle följas respektive år vid överlåtelse av statliga fastigheter till kommuner och samkommuner i samband med kommunaliseringen av de statliga yrkesläroanstalterna. Det senaste principbeslutet utfärdades 15.6.1995. Enligt principbeslutet skall stora enhetliga skogsområden som omfattar mer än 300 hektar samt vissa sådana områden som ansågs ha ett särskilt värde med tanke på utvecklandet av infrastrukturen kvarstå i statens ägo. Dessa områden övergick dock utan vederlag tills vidare i den kommunala huvudmannens

bruk genom olika avtal om bruksrätt.

Endast det statliga lösöre som varit i läroanstalternas bruk överläts till de privata yrkesläroanstalternas huvudmän. Den fasta egendomen kvarstår i statens ägo och hyres ut till huvudmännen.

Statens fastighetsverk, i vars besittning största delen av de statliga fastigheter som disponeras av privata yrkesläroanstalter är, omvandlas enligt budgetpropositionen för 1999 till affärsverk den 1 januari 1999. Avsikten är att de anläggningstillgångar i form av fastigheter som är nödvändiga med tanke på statens basfunktioner kvarstår i Statens fastighetsverks besittning, som omvandlas till affärsverk, och den övrig fasta egendomen placeras som omsättningstillgångar i den statliga fastighetskoncern som inrättas i form av ett aktiebolag.

De fastigheter som disponeras av de privata yrkesläroanstalternas räknas inte som statens anläggningstillgångar, utan utgör en del av de omsättningstillgångar som är avsedda att realiseraras.

Verksamheten vid yrkesläroanstalterna är planmässig och långsiktig och läroanstalterna behöver därför få klarhet i huruvida de fastigheter och jord- och vattenområden som är nödvändiga för läroanstaltens verksamhet står till förfogande.

Lagstiftningen om yrkesutbildningen samt den finansieringslagstiftning som hänför sig till den har formulerats så att den behandlar alla utbildningsanordnare lika oberoende av om det är fråga om en samkommun, en kommun, en stiftelse eller ett aktiebolag. Genom den föreslagna lagen garanteras de privata yrkesläroanstalter som på grund av sin utbildningsuppgift utnyttjar statsägda fastigheter samt jord- och vattenområden, samma verksamhetsbetingelser som de kommunala yrkesläroanstalterna.

Enligt lagförslaget skall staten till Harjun Oppimiskeskus Oy, Hevosopisto Oy, Stiftelsen för fiskeri- och sjöfartsutbildning — kalatalouden ja merenkulun koulutussäätiö, Stiftelsen för Naturbruksutbildning samt Arbetseffektivitetsföreningen rf utan vederlag överlåta de fastigheter jämte byggnader som disponeras av Harjun oppimiskeskus, Ypäjän hevosopisto, Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti — Finlands fiskeri- och miljöinstitut, Abo navigationsinstitut, Naturbruksinstitutet samt Elias Lönnrotin kotitalousoppilaitos, vilka har överförts till ovan nämnda huvudmän.

Undervisningsministeriet har undersökt möjligheter att överlåta fastigheterna i fråga till kommunen. Med beaktande av bestämmelserna i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) kan ett sådant förfarande dock inte anses ändamålsenligt. Att överlåta fastigheterna till kommunen utan vederlag skulle medföra problem när det gäller att finansiera grundliga reparationer av fastigheterna och bestämma fastigheternas hyresnivå. Med beaktande av finansieringslagens 45 § kunde kommunen, och inte heller utbildningsanordnaren beviljas statsandel för grundlig reparation av fastigheterna. I praktiken skulle situationen vara rätt problematiskt, eftersom de fastigheter som överläts delvis är mycket gamla. Eftersom kommunerna inte skulle kunna få statsandel för reparationskostnaderna, skulle de antagligen beakta detta när det fastställer hyrans storlek. Till följd av detta skulle hyresnivån troligen bli oskäligt hög för utbildningsanordnaren. De kommuner det är fråga om var inte villiga att överta huvudmannaskapet för läroanstalterna.

2. Propositionens verkningar

Enligt förslaget skall läroanstalternas fastigheter jämte byggnader överlätas till huvudmännen för de privata yrkesläroanstalterna på samma villkor som motsvarande egendom överläts till kommunala huvudmän då de statliga yrkesläroanstalterna kommunaliseras 1994—1997. Ett undantag utgör vissa studiebosträder, som kvarstår i respektive stiftelses ägo. Läroanstalternas lösöre har överlåtits till huvudmännen i samband med att rätten att driva läroanstalten överfördes.

Värdet av den fasta egendom som överläts är sammanlagt ca 81 miljoner mark.

3. Beredningen av propositionen

Lagutkastet har beretts i samråd med Statens fastighetsverk. Utlåtande har inhämtats av statens fastighetsdelegation.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om överlåtelse av vissa statliga läroanstaltsfastigheter till privata yrkesutbildningsanordnare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Undervisningsministeriet bemyndigas att på de villkor som ministeriet bestämmer och utan vederlag till privata yrkesutbildningsarrangörer överlåta följande statliga läroanstaltsfastigheter jämte byggnader:

1) i Pargas stad, Kyrkängs by fastigheten Fiskeriläroanstalten -Kalatalousoppilaitos RNR 2:54 och i Qvidja by fastigheten Notvarpet RNR 2:448 och fastigheten Taimenvesi RNR 2:452.

2) i Åbo stad, IX stadsdelen, kvarteret 11, tomten nr 1.

3) i Ekenäs stad, 8 stadsdelen, kvarteret nr 801, tomten nr 2.

4) i Sammatti kommun, Niemi by fastigheten Elias Lönnrotin koulutila I RNR 5 och fastigheten Navetanpelto RNR 4:38 samt i Myllykylä by fastigheten Elias Lönnrotin koulutila II RNR 11:2 och fastigheten Siesilta RNR 2:28.

5) i Ypäjä kommun, Varsanoja by fastigheten Kansakoulu RNR 1:122 och fastigheten Kartano RNR 1:121 samt i Kartano by fastigheten Toivonen RNR 1:5, fastigheten

Tamminen RNR 1:6, fastigheten Viinivuori RNR 1:55, fastigheten Kuusimäki RNR 1:70, fastigheten Mustikka RNR 1:48 och fastigheten Lehtonen RNR 1:56 samt av fastigheten Kartano RNR 6:0 ett outbrutet område på ca 82 hektar, av fastigheten Heilimö RNR 1:3 ett outbrutet område på ca 0,25 hektar och av fastigheten Ahteensuu RNR 1:71 ett outbrutet område på ca 2,8 hektar.

6) i Virolahti kommun, Ravijoki by av fastigheten Harjun koulutila RNR 35:1 ett outbrutet område på ca 224 hektar.

2 §

På överlåtelse av sådana jordområden och byggnader som avses i denna lag, ändring av ändamålet, avslutande av verksamhet samt på ersättning för förstörelse eller skadegörelse på egendom som avses i denna lag tillämpas vad som bestäms i 49 § lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

3 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 23 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

